

Spisateljica Polonca Kovač u slovenskoj Znački za čitanje

Jana Suhadolc

Osnovna škola Vrhovci, Ljubljana
jana.suhadolc1@gmail.com

U slovenskim osnovnim školama upotrebljavamo kao jedan od mogućih oblika motiviranja za čitanje projekt **Značku za čitanje**. Značku za čitanje su osnovali pisac Leopold Suhadolčan i prof. Stanko Kotnik. Prve Prežihove značke su bile podijeljene u svibnju 1961. godine u Koruškoj. U 2002. godini se *Značka za čitanje* organizirala kao samostalno Društvo *Bralna značka Slovenije – ZPMS*. Značka za čitanje potiče dobrovoljno čitanje u slobodnom vremenu. Razvija se kao dopuna nastavi slovenskog jezika i književnosti i djelatnosti školske knjižnice. U svojoj više nego tridesetogodišnjoj praksi podučavanja u nižim razredima osnovne škole i suradnji u Znački za čitanje, izvodila sam sa učenicima različite metode kojima sam im željela približiti knjige. Više puta sam za Značku za čitanje izabrala samo jednog autora, učenici su na osnovi spiska njegovih radova izabrali četiri knjige, koje su pročitali a onda ih prezentirali. Prezentaciju bih dopunila još sa svojim komentarima koje sam potražila u različitoj stručnoj literaturi. Tako sam izabrala spisateljicu Poloncu Kovač i njene kratke i opširnije suvremene bajke. U njima opisuje suvremeno dijete ili životinje u društvu sa čovjekom ili biljkama. Likovi razmišljaju, osjećaju, razgovaraju i općenito imaju puno ljudskih poteza, a istovremeno sačuvaju većinu svo-

jih značajnih prirodnih karakteristika. Radove Polonce Kovač djeca vrlo rado čitaju i slušaju. Pripovijeda o istinitim stvarima i događajima. O takvim događajima koji se iz dana u dan zaista dešavaju svim mamama i svakom djetetu. A da ove stvari i događaji nisu samo potpuno svakodnevniji nego bajni, zna ova čudesna dječja spisateljica od njih napraviti nešto više. Nemoguće je zamisliti da bi usisivač za prah mogao biti zaista psić, koji sve pretraži i pomiriše i na svojoj električnoj vezici trči naokolo. Ili da je frižider postao dadilja. U našem životu se često događa da su roditelji previše zauzeti, a djeca su prepuštena sama sebi. Likovi u njenim pripovijetkama su iz stvarnog svijeta, najčešće su to djeca sa točno opisanim karakteristikama ili životinje koje imaju osobine čovjeka. U njenim radovima je život glavnih likova sličan životu čitaoca. Nastupaju predmeti i životinje koje poznaje svako dijete. Za sve fantastične bajke Polonce Kovač su karakteristični jedinstveni preobražaji, ugodna duhovitost, dinamika i radoznalost. Stil pripovijedanja je lagan, ugodan, jednostavan i razumljiv. Izbor riječi je duhovit. Maštovita tkanja su bogata, omogućuju smijeh, čuđenje, zadivljenost i veselje. U pričama Polonce Kovač se prepliću draž bajke i autentične stvarnosti. Zbog toga su djetetu bliske, može ih osjetiti i istovremeno razumjeti, pored njih uživati a ujedno se iz njih također i učiti. Zbog nedovoljnih iskustava djeca još ne mogu shvatiti dublje životne istine, koje su sakrivene u pojedinim pričama. Više puta je spisateljica unijela u priče žargonske izraze i sa time doprinijela živosti teksta. Njena literatura je pogodna za sve učenike nižih razreda. Za čitanje je dostupna svim učenicima prva četiri razreda, a za slušanje je pogodna i za predškolsku djecu. Kao



primjer motiviranja učenika za čitanje knjiga Polonce Kovač opisati ću školsko interpretiranje njene priče Crna i bijela laž.

Ulaskom u razred učenicima pričam o nekom događaj koji sam izmislila. Kada se emocionalno zainteresiraju kažem im da sam to izmislila. Slijedi razgovor o laži. Govore izreke o laži, dopunim ih sa čitanjem nekih izreka iz Zlatne knjige izreka cijeloga svijeta. Učenicima kažem da ćemo čitati pripovijetku Crna i bijela laž, koju je napisala Polonca Kovač. Učenici kojima je spisateljica već poznata, navedu mi nekoliko podataka o njezinim radovima. Prezentiram im knjigu Patuljci na Smovskom brdu iz koje je tekst o kojem ćemo razgovarati. Da bi učenici naučili slušati, tekst im podijelim tek tada kada im pročitam priču. Tiho pročitaju tekst i podvuku nepoznate riječi i fraze, zajedno objasnimo nepoznate riječi i fraze. Koristimo Rječnik slovenskog jezika. Organizira se razgovor u grupama od 4 učenika i svaki učenik napiše svoje utiske te neke od tih zapisa pročitamo.

Literatura

Jana Suhadolc: Djeca i životinje u radovima Polonce Kovač (diplomski rad)

